

MAALLINEN PARATIISI JA YLÖSNOUSEMUS

16.3.1919

Kun ajattelemme ihmisen elämää, kuinka raskas ja vaikea se useimmiten ja enimmäkseen on, kuinka monimutkainen on tämä maallinen elämä, silloin meidän todella täytyy sanoa, että ihmisellä pitää olla sisässään jokin vakaumus, jokin tieto, jokin usko ja tieto, jonka tähden hän jaksaa elää. Ihmisellä pitää olla sielussaan jotakin, joka vaikuttaa sen, että hän jaksaa olla ja elää täällä maan päällä ja vielä pyrkiä ylöspäin. Me huomaamme, kun tutkimme ihmisen sielua, että saattaa puhua kahdesta sellaisesta uskosta, sellaisesta tiedosta, jotka voivat elähdyttää ihmisen henkeä ja sielua, ja voivat antaa hänelle voimaa ja uskoa elämään. Näitä kahta uskoa, kahta siveellistä voimaa, jotka voivat kannattaa personallista ihmistä, joilla ei ole yliaistillista, tietoa voimme kutsua kehityskoksi ja onnen uskoksi.

Jokainen ihminen uskoo aivan luonnostaan sekä kehitykseen että onneen. Ihminen ei saata elää ilman, ettei hän niihin uskoisi. Ihminen voi esim. uskoa omaan kehitykseensä, siihen, että kehityksen kuluessa hän tulee yhä vahvemaksi kestäväksi kärsimyksiä, tai että hän tulee joskus menestymään paremmin elämässä. Ihmisen täytyy tällaiseen uskoa. Ja jos katsomme kirkon oppeja, niin huomaamme, että niissäkin viitataan eräänlaiseen kehityskokoon, kun sanotaan, ettei ihminen omin voimin kykene kehittymään paremmaksi, vaan että on Jumalan armoa, jos hän voi päästä vapaaksi pahasta ja synnistä ja nousta onneen. Me huomaamme, että kirkon opissakin, vaikka siinä ei olekaan nimenomaan puhuttu kehityksestä, kuitenkin siinä armo-opissa viitataan eräänlaiseen kehitykseen ja uskotaan siihen. Mutta ihmisessä vaikuttaa tuo toinenkin usko, onnen usko. Ihminen etsii onnea. — Me puhumme nyt tavallisista ihmisistä, joilla ei ole syvempää mystillistä tietoa. — Ihmisen pitää tulla onnelliseksi ja elämän syvin ratkaisu on siinä, että ihmisen pitää olla onnellinen. Tällä tavalla uskoo ihmisen sielu, ja se on ihmiselle välttämätöntä.

Nyt, kun olemme tutkineet elämää jälleensyntymisen kannalta ja ymmärrämme elämää jälleensyntymismysteerien avulla, ja kun olemme puhuneet, millainen on se jälleensyntymismuisti, joka herää luonnollisen henkisen kehityksen ohella, millainen se on ja mitä se ihmiselle näyttää, niin olemme tulleet siihen, että tämä jälleensyntymismuisti herätessään katsoo samalla kertaa menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Se ei ole oikeastaan vain muistia, vaan se on tietoa elämän tarkoituksesta ja päämäärästä. Nyt tahdomme tarkastella kahta asiaa, jotka liittyvät tähän muistin heräämiseen ja joihin viittasimme jo edellisessä esitelmässä ja nimitimme niitä ylösnousemukseksi ja maalliseksi paratiisiksi.

Kun jälleensyntymismuisti herää, niin siihen sisältyy paitsi menneisyyden näkemistä myös näköä tulevaisuuteen, ja tämä näkö tulevaisuuteen paljastaa tuon ajatussisällön, jota juuri kutsuimme kehitykseksi. Ihminen näkee silloin, mitä on takana ihmisen kehityksessä. Hän näkee, että siinä on takana usko ja tieto siitä, että ihminen on kerran kehittynyt mestariksi, mestariolennoksi. Jälleensyntymismuistin heräämiseen liittyy, niin kuin aikaisemmin olemme sanoneet, se, että ihminen joutuu kosketuksiin jonkun tai joidenkuiden mestariolentojen kanssa. Ihminen näkee mestarin, hän näkee, mitä merkitsee olla mestari, ja että mestarius on se tulevaisuus, johon hänen pitää pyrkiä.

Tämä tulevaisuuden kuva, tämä mestari-ihanne, joka näkyy kerran jokaiselle ihmiselle, se on takana myös siinä kirkon opissa, jonka mukaan jokainen uskovainen saa joskus nähdä ylösnousseen Kristuksen. Tämä kirkon oppi perustuu uskoon, että Jeesus Kristus nousi ylös kuolleista ja että jokainen ihminen on kerran, viimeisenä päivänä, nouseva samoin ylös kuolleista. Tässä on takana mestari-ajatus, sillä tämä usko ei tarkoita ihmisen kuoleman jälkeistä elämää sitä, että ihminen elää kuoleman jälkeen henkimaailmassa. Se ei ole sitä sen tähden, että jokainen ihminen oleskelee kuoleman jälkeen jonkun aikaa henkimaailmassa ja syntyy sitten uudestaan maan päälle, ja saa uuden ruumiin. Ylösnousemususko ei ole tekemisissä tällaisien asiain kanssa, sillä ne ovat jälleensyntymistä, vaan ylösnousemus tarkoittaa sitä mystillistä tapausta, joka paljastui ihmiskunnalle Jeesus Kristuksen ylösnousemuksessa ja joka on toisin sanoen mestari-mysteeri,

mestari-salaisuus. Se on mestari, joka on noussut ylös kuolleista, ja jokainen ihminen on kerran nouseva ylös kuolleista samassa merkityksessä, sillä jokainen ihminen on kerran tuleva mestariksi.

Kun puhutaan ylösnousemuksesta ja vielä tarkemmin ”ruumiin ylösnousemuksesta” niin kätkeytyy tämän opin taakse syvä salaisuus, sillä ihminen kuuluu oleellisesti oman minänsä yhteyteen, ja hänen minänsä on sellainen olento, ettei sillä ole vielä omaa ruumista. Ihmisen minä etsii ruumista itselleen, sellaista ruumista, joka olisi täydellinen ja pysyväinen, se etsii kuolematonta ruumista. Ihmisen elämä on siten siveellistä kehitystä. Hänellä on tämä fyysillinen ruumis ja hän elää jotenkin tämän ruumiin yhteydessä, mutta hän pyrkii saavuttamaan enemmän, hän tavoittelee mestari-ihannetta. Ihminen huomaa kuitenkin itsessään semmoisia ruumiillisia heikkouksia, taipumuksia ja vaistoja, jotka eivät saata kuulua mestarille. Ihmisessä on heikkouksia, jotka eivät saata kuulua täydellisen ihmisen ominaisuuksiin. Se, että ihmiset kuitenkin tahtovat tavoitella täydellisyyttä, että he tahtovat tulla mestarin kaltaisiksi, se merkitsee, että ihmiset tahtovat saada ruumiin, joka olisi täydellinen. Ihmistä ei tyydytä, vaikka hänen ajatuksensa ja tunteensa olisivat kuinka täydellisiä tahansa, kun hänellä kuitenkin on raihmainen, heikkoja kuolevainen ruumis. Ja kun ihminen pyrkii Jeesus Kristuksen kaltaisuuteen, mestarin kaltaisuuteen, niin hän tavoittelee ruumista, joka on itsessään täydellinen, jossa ei tunnu syntiä eikä mitään painavaa. Tällaisista ruumista ihminen etsii.

Nyt luvataan kristinuskossa jokaiselle uskovalle täydellinen ruumis, sanotaan, että jokainen saa kerran täydellisen ruumiin. ”Jokainen, joka kuolee uskossa, ruumis on kerran nouseva ylös ilman syntiä, ilman heikkoutta ja ilman maallista lokaa. Jokainen teistä on kerran nouseva ylös täydellisenä olentoja, ja tähän ylösnousemukseen sisältyy silloin kaikki se, mitä olette tavoitelleet!” Näin opettaa kirkon oppi. Tämä on oikein ja täydellisesti kuvattu, sillä erotuksella vain, että ylösnousemus ei koske ainoastaan ns. uskovaisia, vaan kaikkia ihmisiä. Jokainen ihminen saavuttaa kerran täydellisyyden, jokaiselle ihmiselle tulee kerran täydellinen ruumis, täydellinen fyysillinen ruumis, vaikkakin rakennettu paljon hienommasta, paljon eetterisemmästä aineesta kuin tämä nykyinen ruumiimme. Se ruumis, joka on todella ylösnoussut, se ei ole ajatus- eikä tunneruumis, vaan todellinen fyysillinen ruumis. Jokainen ihminen on kerran nouseva ylös ihanana olentona, jokainen ihminen saa kerran nousta ylös semmoisessa ruumiissa. Ja me tiedämme ja ymmärrämme silloin, kun saamme nähdä mestari-ihanteen, että ylösnousemus on juuri tätä, että jokainen on kerran saava täydellisen ruumiin.

Nyt kysymme: ”Millä tavalla on saatu aikaan tämä ylösnousemusruumis, onko se saatu aikaan taikavoimalla, Jumalan arvosta?” Ja vastaus kuuluu: ”Ei, vaan se on saatu aikaan juuri kehityksen avulla. ”Suunnattoman pitkä on se henkinen kehitys, jonka tuloksena on täydellinen ruumis, täydellinen henkinen ruumis. Ja kun me seisomme tällaisen näköalan edessä ja ajattelemme sitä merkittävää tulevaisuutta, jolloin ihmisellä on ylösnoussut, kirkastettu, täydellinen ruumis, silloin kysymme toden teolla: ”Kuinka se tulevaisuus voidaan saavuttaa? Kuinka minä, joka olen heikko, huono ja raihmainen olento, voin tulla jumalalliseksi olenoksi, täydelliseksi mestariksi? Pystynkö minä siihen omalla voimallani?”

Tämä on vanha kysymys, ja siihen on pitkin vuosisatoja kristinuskossa aina vastattu: ”Ei, ihminen ei jaksa siihen nousta omalla voimallaan, vaan ainoastaan uskon voimalla. Kuinka se minä, joka ruumiissa elää, kuinka se voisi itsestään kehittyä, itsestään nousta? Ei se minä saata omalla voimallaan nousta, sillä kuinka se voisi nousta itsestään ylös jumalalliseen täydellisyyteen ja korkeuteen?” Ei ihminen luonnollisestikaan voisi nousta, ellei hänellä olisi mitään muuta kuin personallinen minä. Mutta ihmisessä on muutakin, ihmisen sisällä on Jumala. Ihmisessä on korkeampi Minä, joka on kotoisin jumalallisesta maailmasta ja ihmisessä on se, jota kutsutaan Kristukseksi. Se, mitä kirkon oppi kutsuu Kristukseksi, se on ihmisessä, se on jokaisen ihmisen takana. Kun elämme personallisessa minätajunnassa, niin siinä meillä ei ole Kristus-tietoa. Mutta meidän ole pakko elää yksinomaan päivätaujan personallisen minämme kanssa, vaan me voimme nousta siitä pois. Mikä on se voima, jonka avulla voimme nousta? Se on usko. Me voimme nousta ylös personallisesta minätajunnastamme uskon avulla, se on se voima, joka voi meidät nostaa. On

luonnollista, ettei ihminen personallisuutena yksin kykene nousemaan. Mikä on sitten tämä usko, joka ihmisen nostaa? Se on Jumalan rakkaus Logoksessa, siinä Logos-tajunnassa, joka elää ihmisen Itsessä. Se tajunta, korkeamman Minän voima, voi todella nostaa ihmisen ylös personallisuudestaan, se on se suuri voima, mikä on kaiken kasvun ja kehityksen takana. Kuinka sitten voimme päästä kiinni tästä voimasta, uskon voimasta, joka meidät nostaa? Meidän pitää tehdä niin kuin Jeesus Kristus opetti. Kun hän selitti sitä rakkautta, jolla hän ihmisiä voisi nostaa, niin hän sanoi: ”Te olette syntyneet tänne sitä varten, että oppisitte olemaan veljiä keskenänne. Rakastakaa toisianne niin kuin minä teitä rakastin, auttakaa toisianne, sillä vain toisia auttamalla voitte itseänne auttaa. Ja kun itse alatte kasvaa, niin teidän pitää koettaa nostaa ylöspäin myös veljiänne.” Meidän pitää ajatella: ”Me olemme vapaita olentoja, me emme ole yksinomaan personallisuutemme kahlehtimia.” Me emme voisi nousta itse emmekä toisia nostaa, ellemmme olisi vapaita, ellei meissä olisi jotakin korkeampaa, johon voimme nojautua. Kuinka personallisuus voisi olla vapaa, kuinka se voisi nousta taivaisiin, kun se on semmoista, joka on muodostunut menneisyydessä? Se on kuin kahle, joka meitä sitoo. Ihmisen personallinen minä ei yksin mihinkään kykene, sillä ei ole voimaa voittaa menneisyyden kahleita, ainoastaan Kristuksen avulla se voi nousta.

Kun teosofisissa kirjoissa esitetään ihmisen kokoonpanoa, niin niissä tavallisesti puhutaan ns. ihmisen seitsemästä periaatteesta, ja sanotaan, että ihmisellä on neljä alemmää ja kolme ylempää periaatetta. Tavallisesti kuvataan näitä geometrisillä kuvioilla, alempia periaatteita nelioilla, ylempiä kolmioilla. Myös voidaan käyttää lukuja 4 ja 3 kuvaamaan näitä ihmisen olemuspuolia. Mutta ihmisessä on muutakin kuin nämä kaksi puolta. Te muistatte, että aikaisemmissa esitelmissä on puhuttu siitä, että jälleensyntymismuistin kannalta ihmisessä on myös ns. elämän kirja, syyruumis. Ja tämä elämän kirja on muodostunut siten, että ihmisen personallinen minä kuoleman jälkeisessä elämässä muodostaa menneen elämän tuloksena jotain, joka pysyy korkeammassa maailmassa. Se mikä tällöin toimii, on ns. viides periaate, äly eli manas, joka on alin periaate näistä kolmesta ylempästä. Siinä ihmisen minä varsinaisesti toimii, se on ihmisen äly- eli ajatusperiaate, ja sentähden voimme hyvällä syyllä merkitä elämän kirjaan eli sen tuloksen menneistä elämästä, joka kuoleman jälkeen muodostuu, luvulla 5. Ei muodostu mitään elämän kirjaa, ellei viides periaate ole toiminnassa. Eläimille, joilla ei ole manasta eli viidettä periaatetta, ei muodostu tämmöistä elämän kirjaa. Me saamme siis, että luku 4 vastaa ihmisen alempia periaatteita, luku 3 vastaa korkeampaa Itseä, ja luku 5 vastaa elämän kirjaa, joka sitten muodostuu ihmisen kohtaloksi.

Nyt fyysillisen elämän aikana se, mikä on toimivana tässä näkyvässä elämässä, on ihmisen alempi personallisuus, ja siinä toimii hänen tahtonsa, sillä jokaisen toiminnan takana on tahto. Tahto-sana siis vastaa sitä fyysillistä personallisuutta, joka toimii fyysillisen elämän aikana; personallisuus siis vastaa ja edustaa tahtoa tässä näkyvässä maailmassa, ja sitä on kuvattu siis luvulla 4.

Luku 5. vastaa korkeampaa Itseä, se vastaa Jumalaa, Logosta, Kristusta, sillä Logos on se, joka tahtoo ihmiselle kaikkea hyvää, joka tahtoo, että hän menestyisi henkisesti ja nousisi ylöspäin kehityksessään. Tätä korkeampaa Itseä voimme nimittää myös kaitselmukseksi. Se on kaitselmuksen isällinen johto, joka tahtoo kaikkea hyvää ihmiselle, ja sitä vastaa luku 3.

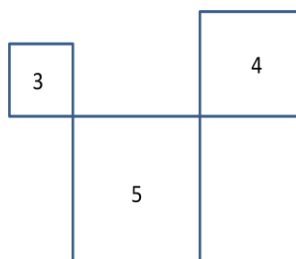
Taas tämä luku 5 eli elämän kirja, se, joka vähitellen muodostuu jokaisen elämän tuloksena, se vastaa ihmisen kohtaloa eli karmaa. Luku 5 on ihmisen elämän kirja, syyruumis. Se on hänen menneisyytensä, hänen kohtalonsa. Luku 4 on tämä hänen personallinen, näkyvä ihmisensä eli nykyisyytensä, ja luku 3, Kristus, on hänen tulevaisuutensa. Ja silloin saamme niiden suhteesta toisiinsa kaavan, jonka voimme merkitä seuraavasti:

Luku 3, korkeampi Itse, Kristus	kaitselmus	tulevaisuus
Luku 4, personallisuus	(inhimillinen) tahto	nykyisyys
Luku 5, syyruumis	(karma) kohtalo	menneisyys

On hyvä pitää mielessä tämä taulukko.

Nämä numerot 3, 4 ja 5 ovat kabbalistisia numeroita, ja näiden numeroiden kautta tulemme siihen, mitä nimitetään Pythagoraan väittämäksi: ”suorakulmaisessa kolmiossa on hypotenuusan neliö yhtä suuri kuin kateettien neliöiden summa”. Jos piirrämme kolmion, jonka sivut suhtautuvat toisiinsa sanoin kuin luvut 3, 4 ja 5, niin se on suorakulmainen. Sanotaan, että Pythagoras oppi nämä numerot ja niiden salaisen merkityksen intialaisilta.

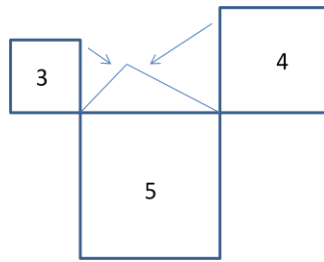
Nyt sanomme, että kun ihminen elää tässä näkyvässä maailmassa, niin tässä hänen nykyisessä elämässään, joka on hänen kohtalonsa, pitää ilmetä hänen menneisyytensä. Se on piirrettyä neliö. Mutta tämä neliö on silloin semmoinen, että sen sivujen lukuarvo on 5. Koska se on itse kohtalon tulos menneisyydestä, niin se on merkittävä luvulla 5. Se on se joka estää ihmistä nousemasta. Se on se, joka sitoo ihmistä, niin että hänen on vaikea nousta, se on semmoinen kahle ja paino, joka estää nousemasta. Mutta ihmiselle on hänen nykyisessä elämässään annettu myös tahto, se tahto, joka tahtoo nousta, tahtoo ylöspäin pois kaikesta, mikä sitoo, ja sitä tahtoa kuvaa neliö, jonka sivujen lukuarvo on 4. Me huomaamme, kuinka pieni on ihmisen tahto verrattuna kohtaloon.

Kun katsomme sen voimaa, niin huomaamme, kuinka paljon pienempi se on kohtaloa. Vaikka ihminen ponnistaisikin paljon ja koettaisi tahtoa, niin pieni on ihmisen tahto kohtalon edessä. Ja vaikka hänen tahtonsa toimii, niin se ei voi toiminnallaan saada niin paljon aikaan kuin kohtalo.

Jos ihmisen elämä ja kehitys olisi vain hänen oman tahtonsa varassa, niin hän ei voisi päästä kohtalonsa herraksi. Mutta me huomaamme, että ihminen on sisimmässään Jumala, Kristus, jota kuvasimme luvulla 3. Tämä luku, tämä neliö, jonka sivujen lukuarvo on 3, kuuluu myös ihmiseen, mutta sillä ei olisi ollenkaan voimaa, ellei ihmisen tahto siihen vetoaisi. Se ei voisi toimia muuten kuin aivan salaisesti. Sanotaan, että kaitselmus johtaa ihmistä hänen tietämättään. Sen voiman neliö on 3 ja se on niin pieni verrattuna kohtalon neliöön, ja se on myös pienempi kuin ihmisen tahdon neliö. Jumalan hyvät voimat, joita tämä kaitselmus edustaa, ovat siis paljon pienemmät voimassaan kuin kohtalo, ja vieläpä pienemmät kuin ihmisen tahto.

Vaikka usein sanotaankin, että ihmisen pitää antautua korkeamman, jumalallisen ja hyvän voiman johdettavaksi, niin me huomaamme, kuinka vähän se itse asiassa voi pitää huolto ihmisestä. Kaikki, mitä ihminen saa aikaan, tapahtuu hänen oman tahtonsa avulla. Jos ihminen luottaisi vain jumalalliseen voimaan, niin hän saisi kuolla nälkään, niin pieni on henkisen, näkymättömän, korkeamman voiman eli Kristuksen vaikutus. Mikä on sitten se, josta ihminen voi saada voimaa kohtalon yli? Mikä on se, joka voi menneisyyttä muuttaa, niin että voi rakentaa uuden ruumiin? Se ei ole mahdollista yksinomaan ihmisen tahdolle, eikä se ole mahdollinen yksinomaan Jumalankaan tahdolle, vaan se on mahdollista vain siinä tapauksessa ja sillä ehdolla, että nämä molemmat voimat: ihmisen tahto ja kaitselmuksen voima, että ne yhtyvät yhteistoimintaan. Se tapahtuu siten, että ihminen vetoaa Jumalaan itsessään ja tahtoo olla henkisesti yhtä taivaallisen voiman kanssa, että ihminen sisäisessä mielessään, koko sisäisessä hengessään kääntyy kaitselmuksen puoleen. Silloin nämä kaksi voimaa yhtyvät yhdessä merkillisessä kohdassa, ja silloin muodostuu kolmio, suorakulmainen kolmio. Siinä ovat nämä kaksi voimaa, ihmisen tahto ja kaitselmuksen voimat, yhteistoiminnassa ja silloin ne yhdessä muodostavat voiman kolmion, joka voi voittaa kohtalon.

Tämä on se merkillinen kolmio, jonka Pythagoras on opettanut meille länsimaalaisille. Se on se merkillinen suorakulmainen kolmio, jossa on 2 kateettia, 3 ja 4, sekä hypotenuusa 5. Hypotenuusa on pisin viiva ja se vastaa kohtaloa. Me tiedämme Pythagoraan väittämän mukaan, josta edellä jo oli puhe, että kun hypotenuusa on 5, niin sen neliö on $5 \times 5 = 25$. Hypotenuusan neliön lukuarvo on siis 25. Pienimmän neliön, jonka sivu on 3, lukuarvo on $3 \times 3 = 9$, ja keskimmäisen neliön, jonka sivu on 4, lukuarvo on $4 \times 4 = 16$. Siis pienemmän neliön pinta-ala on 9 ja seuraavan 16, ja kun lasketaan nämä yhteen niin saadaan 25, eli yhtä kuin suurimman neliön lukuarvo. Tässä kolmiossa on siis kuvattu suuri ja merkillinen salaisuus, joka koskee ihmisen henkistä kehitystä. Ihmisen kohtaloa vastaa hypotenuusan neliö $5 \times 5 = 25$, ja se, mikä on asetettava sitä vastaan, on ihmisen voimakas tahto. Ja jos ihmisen tahto yhtyy Jumalan tahtoon, niin että hän tahtoo tehdä vain sitä, mitä jumalallinen inspiratio sanoo, niin ne molemmat yhdessä ovat yhteensä yhtä voimakkaat kuin kohtalo. Mutta silloin, kun ne ovat yhtä voimakkaat, silloin syntyy tasapaino ihmisen ja kohtalon välillä, ja silloin on jumalallisen Minän mahdollista tulla kohtalon herraksi.

Nyt annan pienen vihjeen astrologeille. Kun jonkun ihmisen horoskooppi tehdään, niin siinä on 12 huonetta. Tämä luku 12 on yhteydessä edellä kuvatun kolmion kanssa, sillä $3 + 4 + 5 = 12$. — Horoskoopissa on paitsi 12 huonetta myös 12 merkkiä, mutta huone ja merkki ovat kaksi eri asiaa. Huoneet pysyvät paikoillaan, merkit liikkuvat huoneiden yli. — Siis horoskoopissa on semmoisia huoneita, jotka vastaavat näitä asioita. Siinä pitää olla 5 huonetta, jotka vastaavat kohtaloa ja samalla menneisyyttä; 4 huonetta, joista näkyy millainen on ihmisen oma tahto, ja samalla hänen nykyisyytensä; ja 3 huonetta, joista näkyy kaitselmuksen johto ja tulevaisuus.

Tämän luennon alussa sanoimme, että paitsi kehitysajatusta, sitä kehitysuskoa, jonka takana piilee ylösnousemuksen todellisuus, ihmisessä elää myös onnen usko. Ihmisessä elää usko, että hänen pitää tulla onnelliseksi ja olla onnellinen, ja se onni kuvastuu hänelle silloin jonkinlaisena personallisena onnena. Minkälainen on se onni, josta ihminen haaveilee? Ihminen kaipaa ystävää itselleen. Hän ei tahdo elää yksin, sillä hän tuntee, että elämä olisi silloin kovin yksitoikkoista. Miksi hänellä olisi onnea yksin? Ihminen kaipaa ystävää, hän tuntee, että hänellä pitää olla ystävä, joka häntä ymmärtää, jonka kanssa hän aina saisi toimia, jonka kanssa hän saisi elää. Silloin he olisivat onnelliset ja he auttaisivat toisiaan.

Tämän ihmisen onnenuskon takana on merkillinen ja syvä salaisuus, sen takana on Logoksen mysteeri, sillä ei Logoskaan ole yksin, ei Jumalakaan ole yksin. Jos syvennymme Logoksen mysteeriin, jos syvennymme meidän maailmamme Jumalan personaan, sen mysteeriin, niin huomaamme, että Logos on kaksinainen. Logos on duaalinen, Logoksessa on aivan kuin kaksi olentoa, jotka ovat samalla aina yhtä. Tämä on niin syvä ja merkillinen mysteeri, ettei siitä voi tämän enempää puhua. Mutta se, mistä voi vähän puhua, on se, että kun ihmisessä herää tuo henkinen jälleensyntymismuisti, mistä aikaisemmin on puhuttu, kun hänessä herää näky tulevaisuudesta ja hän samalla silmäilee menneisyyteen, niin hän näkee menneisyydessä jotakin ihmeellistä. Hän näkee yhden merkillisen ruumistuksen, jolloin hän eli siinä, mitä uskonnoissa ja meidänkin kirkonopissamme kutsutaan paratiisiksi. Ihmisellä on omassa menneisyydessään jotakin, joka vastaa paratiisia. Jokainen meistä on ennen ollut maallisessa paratiisissa, ja kun henkinen jälleensyntymismuisti herää tulevaisuuteen ja menneisyyteen nähden, niin ihminen näkee aina erään elämän, jossa hän on elänyt paratiisissa.

Mikä on se paratiisi? Se on ihana elämä, jossa ei ole ulkonaista vaivaa, ei surua, ei kuoleman tuskaa. Ihmisellä on ystävä, toveri. Hän rakastaa täysin epäitsekkäästi toista ihmistä ja saa nähdä, mitä merkitsee inhimillinen pyhä, puhdas rakkaus. Se on jotakin aivan sanoin kuvaamatonta. Se on sitä, että tuossa on olento, ihminen, joka häntä rakastaa, joka hänestä iloitsee, ja se ilo on yksinomaan iloa, siinä ei koskaan piile mitään väärinkäsitystä, ei mitään ristiriitaa. Ihminen vain iloitsee siitä, että toinen häntä rakastaa, hän näkee todellisuuden, hän näkee ihanteen. Ja kun ihminen näkee taaksepäin, niin hän näkee olennon, joka häntä rakasti, ja silloin ihminen tietää olevansa onnellinen olento. Jokainen meistä on ennen ollut semmoisessa paratiisissa. Hän on saanut tuntoa, mitä on inhimillinen onni ja puhdas rakkaus, ilman surua ja ilman syntiä. Ja tämä tieto elävoityy hänen sielussaan niin, että hän tietää: ”Minulle kuuluu onni, on olemassa ihminen, joka minua rakastaa ja jota minä voin rakastaa!” Kaikki ihmisen kärsimykset, pyrkimykset, toiveet, kaikki mitä ihminen saa inhimillisesti kokea, johtuu siitä, että jokainen ihminen sielussaan etsii sitä toista ihmistä, joka häntä rakastaa ja jota hän voisi rakastaa. Mutta usein se ihminen, jota hän etsii, syntyy eri aikana maan päälle, ja niin ihminen saa vaeltaa yksin. Ja jokainen ihminen vaeltaa sisäisesti yksin, kunnes kerran koittaa se aika jolloin hän saa jälleen kohdata ainoan todellisen rakastettunsa. Mutta vaeltaessaan näin sisäisesti yksin, ihminen saa puhdistaa itsensä. Sinä aikana hän joutuu monenlaisiin suhteisiin toisten ihmisten kanssa, hän saa olla vaimona, lapsena, veljenä, sisarena, rakastettuna. Ihminen joutuu noihin suhteisiin, mutta se kaikki on hänelle kuin koulun käyntiä, jolloin hän etsii, hänen sielunsa kysyy: Oletko sinä minun rakastettuni? Ja lopulta hän saa kohdata sen, joka häntä todella rakastaa ja hän saa sen, jota hän voi rakastaa. Se tapahtuu silloin, kun ihminen on oppinut unohtamaan itsensä, kun hän on niin puhdistanut itsensä, että hän voi taas olla onnellinen. Ihminen ei voi olla onnellinen niin kauan, kuin hänessä on syntiä, itsekkyyttä, kun hänellä vielä on joitakin kahleita painamassa ja raskauttamassa. Mutta kun ihminen kehittyy epäitsekkyyttä, totuutta, hyvyttä ja rakkautta kohti, niin silloin hän valmistautuu onnea vastaanottamaan, sillä jokaista ihmistä odottaa onni, jota ei voi sanoin kuvata.

Ihminen saa kestää paljon kärsimyksiä, paljon koettelemuksia, ennen kuin voi vastaanottaa onnen, vastaanottaa Kristuksen. Mutta kun hän on sillä tavalla vastaanottanut Kristuksen, että hän lähestyy ylösnousemusta, silloin hän siinä ylösnousemuksessa voi saavuttaa sen merkillisen onnen, johon hän on valmistautunut. Mutta elämän vierieessä saattaa tapahtua, että ihminen muulloinkin, maan päällä eläessään, saa tuntoa onnen läsnäoloa, rakkautta todellisessa merkityksessä. Jos hänen rakastettunsa elää toisella maailmassa, niin hän saa tuntoa rakastettunsa läsnäolon, ja jos hän elää tässä maailmassa, niin hän saa hänet kohdata. Ehkä he eivät saa elää yhdessä, mutta saavat kuitenkin tuntoa suurinta onnea.